

الصالحة الصالحة

مجموعه کتاب‌های درنا و برنا علوی

علوم دوم دبستان

مؤلف: زینب همیز

ناظر علمی و محتوایی: نکیسا رحمانی

سخن‌نشر

به نام آن که جان را فکرت آمودت

چراغ دل به نور جان برافروخت

در سری جدید کتاب‌های دبستانی مؤسسه فرهنگی آموزشی علوی تغییراتی در جهت بهبود روند آموزش صورت گرفته که امید است این اصلاحات مسیر دسترسی نوآموزان را به اهداف مورد نظر آموزشی تسريع ببخشد. همچنین مد نظر است مریبان عزیز بتوانند با استفاده از این کتاب به عنوان ابزار کمک آموزشی مفیدی، کودکان را برای ورود به دبستان آماده نمایند.

سپاس بیکران یگانه‌ی هستی بخش را که به انسان توانایی اندیشیدن عطا کرد، تابه یاری این دهش راه پیشرفت و ترقی را بیماید و به امید اینکه عنايات الهی شامل حال ما باشد تا با بضاعت ناچیز علمی خود در خدمت دانش آموزان و آینده‌سازان کشور عزیزمان باشیم. واحد انتشارات مؤسسه علمی آموزشی علوی برای ارتقای سطح علمی دانش آموزان و دانش پژوهان با استفاده از دانش و تجربه‌ی مؤلفان، مدرسان مدارس و آموزشگاه‌های خود به تدوین و چاپ کتاب‌های کمک آموزشی اقدام کرده است.

کتابی که در اختیار دارید، مجموعه‌ی برگزیده‌ای از تمرین‌ها و پرسش‌های همراه یک درس‌نامه‌ی جامع و تخصصی است.

در هر درس برای تسلط کامل دانش آموز به مبحث از سؤالات عینی، ذهنی و خلاقیتی بهره برده‌ایم. در فصل آخر ارزشیابی از تمام دروس با قابلیت آزمون‌گیری به همراه جدول خودارزیابی در اختیار دانش آموزان قرار می‌گیرد. در این کتاب سعی بر این بوده تا با سود جستن از گفتار بسیار شیوا و مناسب با پایه‌ی تحصیلی و با در نظر گرفتن اهداف کتاب درسی، عمق یادگیری را افزایش دهیم.

تمام رنگی بودن صفحات کتاب، رعایت الگوی استاندارد برای تعداد سطور، اندازه‌ی قلم، تعداد صفحات، قطع کتاب، طراحی و رنگ‌بندی منحصر به‌فرد بر اساس الگوی روانشناسی، از ویزگی‌های بارز این مجموعه‌ی کتاب‌ها است.

۰۲۱-۶۴۰۳۷۳۷

۰۲۱-۲۲۸۹۲۵۵

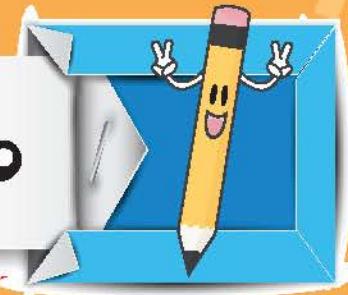
www.alavi.ir

pub@alavi.ir

دربیافت سفارشات

مقدمه‌ی علم

کتابی که پیش رو دارید بر اساس اهداف کتاب علوم دوم دبستان و جهت تقویت قوهی تخیل و خلاقیت، درگیر کردن دانش آموزان در فعالیت‌های متتنوع یاددهی - یادگیری، پرورش حس مسئولیت‌پذیری، فراهم نمودن موقعیت‌های مناسب جهت تعامل دانش آموزان با اولیای خود همراه با تقویت مهارت و افزایش سرعت عمل در انجام کار تدوین و طراحی گردیده است.

ساختار کتاب علوم به شرح زیر است:

درسنامه: خلاصه‌ی درس همراه با اهداف آن جهت آشنایی اولیا و دانش آموزان با مفاهیم اصلی و کلیدی.

کار در کلاس: سؤالاتی هم‌سطح با مفاهیم و مطالب کتاب درسی جهت تعمیق مطالب

تمرین: لستفاده از انواع سؤالات درست - نادرست، کامل کردنی، وصل کردنی، کوتاه پاسخ، چندگزینه‌ای، جمله‌نویسی به شکل‌های متنوع، جذاب و خلاق جهت تثییت آموخته‌ها

کارگاه خلاق: شامل تجربه‌ای عملی و لذت‌بخش در ارتباط با مباحث مربوطه جهت ماندگاری مفاهیم علوم

آیا می‌دانید: شامل مطالبی به منظور گسترش آگاهی نسبت به لشیاء و بیدیده‌ها جهت دستیابی به درک عمیق و معنا دار

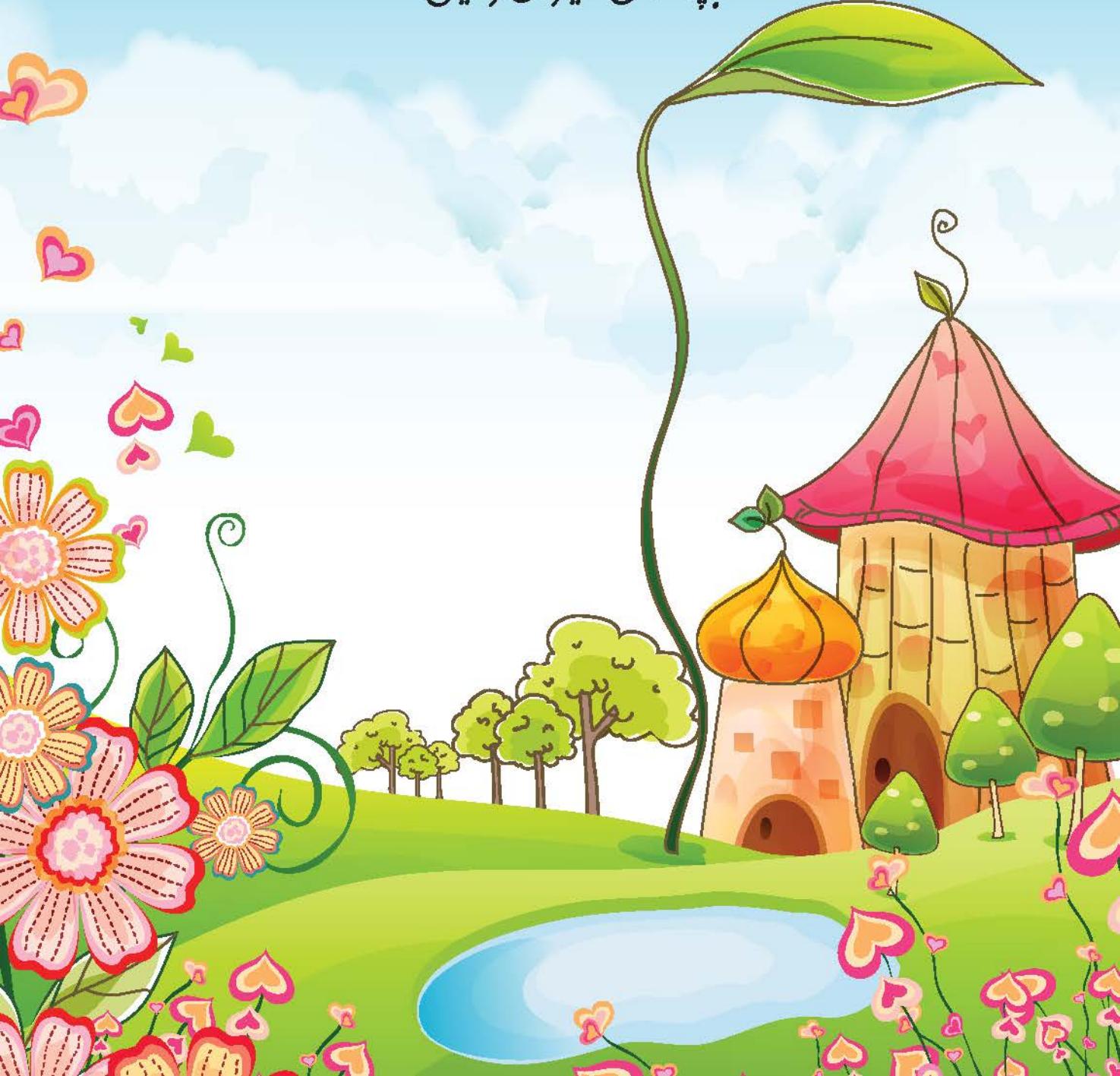

ارزشیابی: ارزشیابی پایانی درس‌ها و ۴ ارزشیابی پایان دوره جهت سنجش یادگیری فرآگیران در بخش پایانی کتاب ارائه شده است.

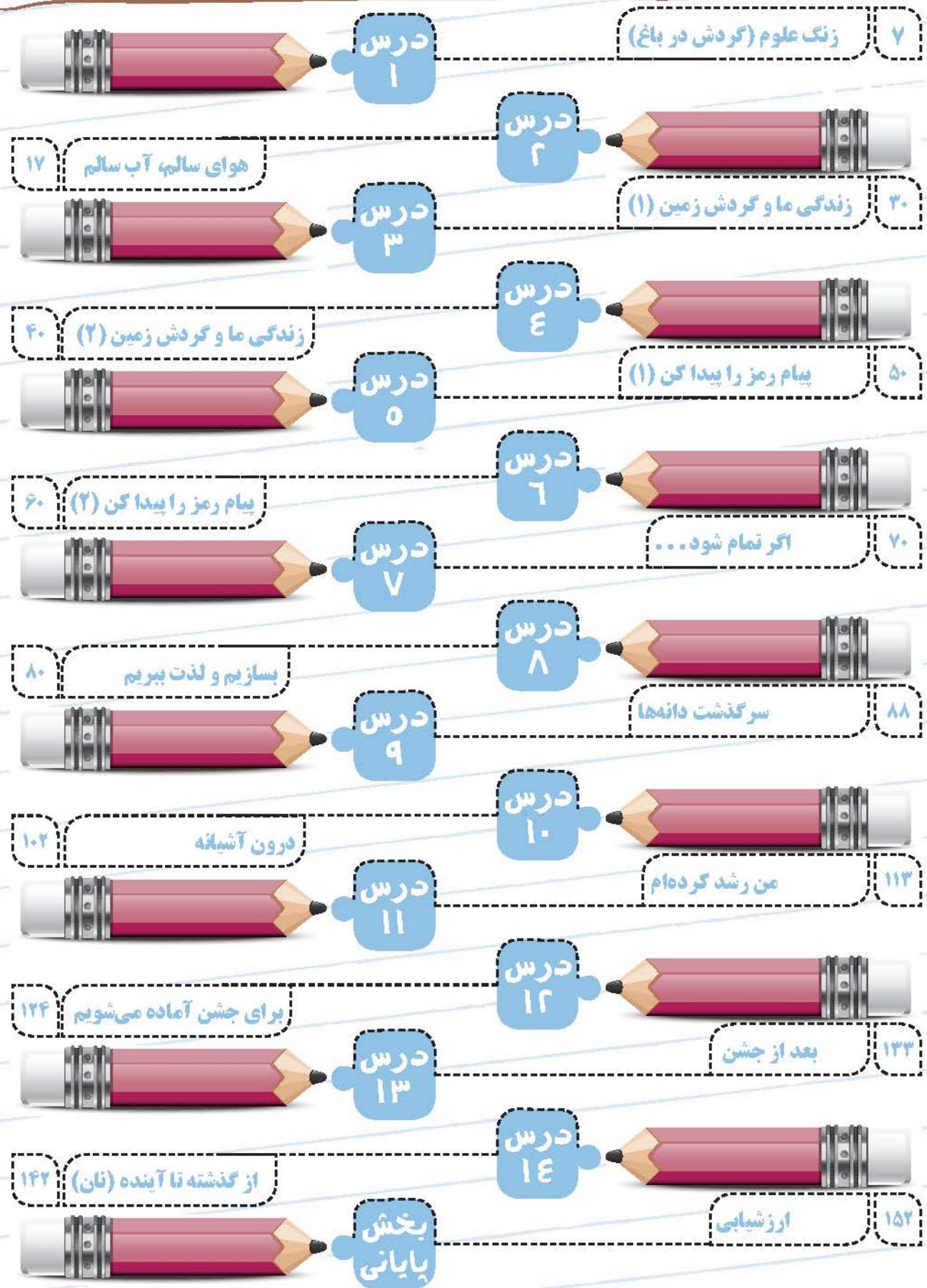
به امید آنکه درس علوم برای تمام دانش آموزان ایران زمین شادی آور و لذت‌بخش باشد.

تقدیم به تماهى

بپههای ایران زمین

فهرست

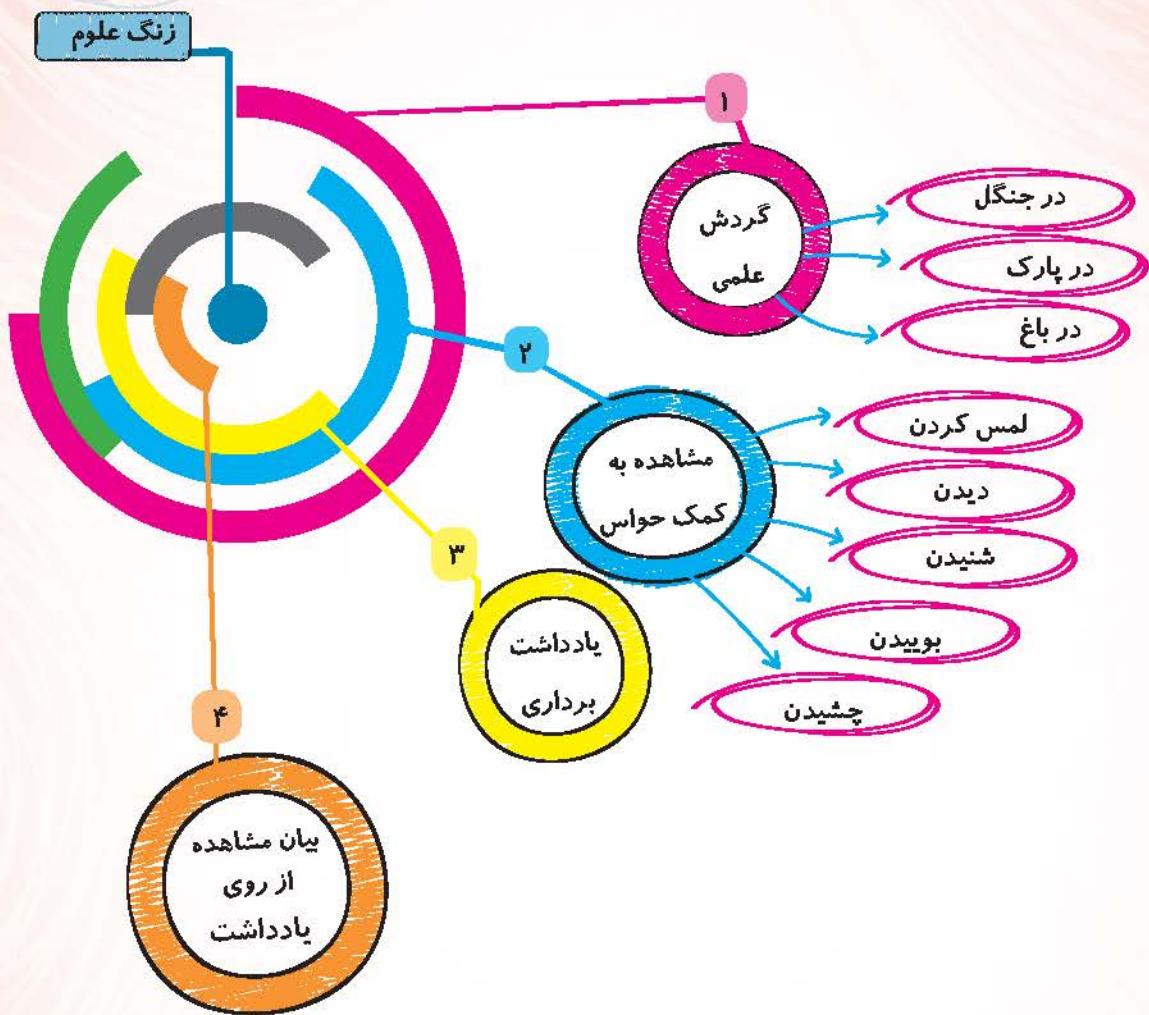
درس اول

زنگ علوم (گردش در راغ)

من در این درس مفاهیم زیر را می‌آموزم:

- ۱ مشاهده‌ی دقیق هنگام گردش و بازدیدها
- ۲ آشنایی با حواس پنج گانه
- ۳ یادداشت‌برداری از مشاهدات خود
- ۴ استفاده از یادداشت‌ها برای بیان کردن مشاهدات

نقشه مفهومی

درسته

در یک روز تعطیل، درنا و برنا به همراه پدر و مادرشان تصمیم می‌گیرند که برای گردش و تفریح به کوه بروند. پدرشان به آن‌ها می‌گوید: «فرزندانم وقتی به کوه رسیدیم به هر چیزی که در اطراف شماست خوب دقت کنید و آن‌ها را به خاطر بسپارید تا پس از بازگشت از کوه با هم مسابقه بدهیم.»

درنا و برنا از حرف پدرشان خیلی خوشحال شدند.

برای رفتن به کوه آماده شدند. درنا با خود دفترچه یادداشت و مدادش را هم برداشت. آن‌ها به همراه پدر و مادرشان به راه افتادند. در طول مسیری که سوار ماشین بودند، همه چیز را با دققت نگاه می‌گردند. درنا همه چیز را یادداشت می‌کرد و برنا سعی می‌کرد آن‌ها را به خاطر بسپارد.

بعد از رسیدن به کوه، مادر که برای استراحت در جای بسیار زیبایی نشسته بود، گفت: «بچه‌ها به جز دیدن، شنیدن و لمس کردن چیزهای اطرافمان، می‌توانیم از حس بوییدن و چشیدن هم استفاده کنیم. اما یادتان باشد قبل از بوییدن و چشیدن هر چیزی با بزرگترها مشورت کنید، چون ممکن است بسیار خطرناک و یا سمی باشد.»

آن‌ها روز خیلی خوبی داشتند و بعد از خوردن نهار و بازی به سمت خانه حرکت کردند. وقتی به خانه رسیدند، درنا و برنا که خسته بودند خیلی زود خوابشان برد.

صبح پدر، بچه‌ها را صدا کرد تا مسابقه را شروع کند.

پدر از برنا خواست هر چیزی را که به یاد می‌آورد، توضیح دهد. او گفت: «من در کوه، درخت و پرنده دیدم، صدای پرنده‌گان را شنیدم!!!»

اما هرچه فکر کرد چیز دیگری یادش نیامد.

نوبت درنا شد. او دفتر یادداشت خود را باز کرد و از روی آن برای پدرش خواند. ما وقتی سوار ماشین شدیم، در طول راه ترافیک بود و ماشین قرمز پشت سر ما خیلی بوق می‌زد. هنگامی که به کوه رسیدیم، وقتی برنا می‌خواست از ماشین پیاده شود پایش به داخل گودال آبی رفت و شلوارش کمی گلی شد. در کوه درختانی با برگ‌های صاف و نرم دیدم.

یک پرنده در بالای درخت پرواز می‌کرد و آواز می‌خواند. در کنار این درختان گل‌هایی به رنگ قرمز و صورتی و بنفش بودند و بوی خوبی داشتند. در راه، پلیس کوهستان را دیدیم که خیلی مردمهربانی بود. پنج رستوران در کوه بود و ما تصمیم گرفتیم به یکی از آن‌ها که طبیعت سبز نام داشت برویم و ناهار بخوریم. هنگام برگشتن به خانه هم از کلوچه‌های شیرین و خوش‌مزه‌ای که مادر درست کرده بود، خوردیم.

به نظر شما کدامیک برنده شدند؟

پدر به آن‌ها گفت: «بچه‌های عزیزم یادتان باشد، برای به خاطر سپردن هر چیزی ابتدا باید مشاهده گر خوبی باشید و سپس باید همه‌ی مشاهدات خود را **یادداشت کنید**. منظور از یادداشت برداری یعنی جمع آوری اطلاعات و نوشتمن آن‌ها در دفتر یادداشت برای بیان کردن دقیق آن‌ها.»

پدر از درنا و برنا پرسید: «آیا می‌دانید برای مشاهده از کدام حواس خود استفاده کردید؟»

آن‌ها جواب دادند: «شنیدن صدای پرنده‌گان با حس شنوایی، دیدن گل‌های رنگی با حس بینایی، مزه‌ی کلوچه‌ها با حس چشایی، نرمی برگ‌های درختان با حس لامسه و بوی گل‌ها با حس بویایی.»

کار در کلاس

۱) در جستجوی صدا (حس شنوایی)

هرجا که هستی چشم‌هایت را بیند و به صدای اطرافت بادقت گوش کن. سپس چشم‌هایت را باز کن و هرچه را که شنیده‌ای یادداشت کن.

۲) در جستجو با حس لمسه

بدون نگاه کردن، وسائل داخل کیفت را لمس کن و نام آن‌ها را بگو. سپس وسیله را بیرون بیاور و نام وسایلی که درست گفته را بنویس.

۳) در جستجو با حس بویایی

با بو کشیدن توسط بینی خود می‌توانیم بوها را تشخیص دهیم. یعنی می‌توانیم بوی گل را حس کنیم. آیا تابه حال شامپوی خودت را بو کرده‌ای؟ این بو شما را یاد چه چیزی می‌اندازد؟

۴) در جستجوی مزه‌ها (حس چشایی)

با زبان خود می‌توانیم مزه‌های مختلف را تشخیص دهیم. شما امروز مزه‌ی کدام خوراکی‌ها را با زیباتان متوجه شده‌اید؟

کار در کلاس ۳

۱. نام حواس پنج گانه‌ی زیر را بنویس.

(۱) حس (۲) حس (۳) حس (۴) حس (۵) حس

۲. با استفاده از کلمات داده شده، جمله‌ها را کامل کن. (یک کلمه اضافه است).

یادداشت‌برداری - بویایی - مشاهده‌ی دقیق - شنوایی - مداد و کاغذ - گوش

(الف) بهترین راه برای به خاطر سپردن چیزهای اطرافمان است.

(ب) برای یادداشت‌برداری به نیاز داریم.

(پ) بوی گل را با حس می‌توان فهمید.

(ت) صدای بوق اتوبوس را با می‌شنویم که حس می‌نماید.

۳. هر حس مربوط به کدام عکس است؟ به هم وصل کن.

(حس بینایی)

(مزه‌ی بستنی)

(حس بویایی)

(صدای طبل)

(حس لامسه)

(بوی گل)

(حس شنوایی)

(نرمی پر)

(حس چشایی)

(رنگ ماشین)

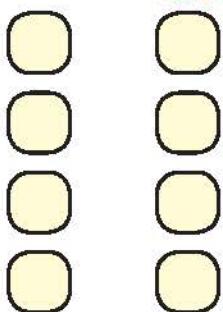
تمرین

۱. جدول را کامل کن.

۲. درست یا نادرست بودن جمله‌ها را مشخص کن.

الف) با لمس کردن یک پرنده متوجه می‌شویم، پرهای آن نرم است.

ب) با حس لامسه متوجه می‌شویم لواشك ترش است.

پ) با دست خود می‌توانیم مزه‌ی خوراکی‌ها را بچشیم.

ت) صدای زنگ تلفن را با حس شنوایی متوجه می‌شویم.

۳. جاهای خالی را کامل کن.

الف) چشم‌های برقا بسته است، او نرمی پارچه را با حس متوجه می‌شود.

ب) درنا برای مادرش یک گل خریده است، مادرش با حس متوجه بوی گل می‌شود.

پ) درنا و برقا یک لیوان شربت خوردند، آن‌ها با حس مزه‌ی شربت را متوجه می‌شوند.

۴. مزه هر خوراکی را به آن وصل کن.

آش	قهقهه
نمک	شیرین
گوجه سبز	ترش
شکر	تلخ

ترش	شیرین
شیرین	تلخ
تلخ	شور
شور	آش

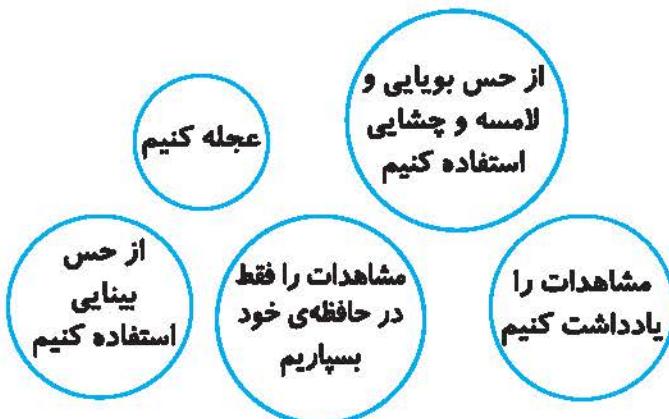

۵. برای این که یک گزارش دقیق باشد باید چه کاری انجام دهیم؟

۱) خیلی دقیق همه چیز را

۲) از مشاهدات خود

۶. برای داشتن مشاهده‌ی دقیق باید چه کارهایی انجام دهیم؟ آن‌ها را قرمز رنگ کن.

۷. وقتی سرما می‌خورید کدام حواس یا اعضای بدنتان خوب کار نمی‌کند؟

۸. جدول را با کلمات داده شده، کامل کن.

تلخی بادام - زبری پارچه - شوری نمک - صدای بوق - نرمی پوست - آواز پرنده

حس شنوایی	حس لامسه	حس چشایی
.....
.....

۹. کتاب‌های علوم، ریاضی و فارسی خوانداری را روی میز قرار بده و با دقت به آن‌ها نگاه کن، سپس به سؤالات زیر پاسخ بده.

الف) پشت جلد کتاب علوم چه عکسی قرار دارد؟

ب) روی جلد کدام کتاب درسی، عکس کشور ایران است؟

پ) نام کتاب، روی جلد کتاب علوم با چه رنگی نوشته شده است؟

۱۰. یک روز که همراه پدر و مادر خود به پارک رفتی یک برگ را همراه خود به خانه بیاور. آن را با دقت مشاهده کن.

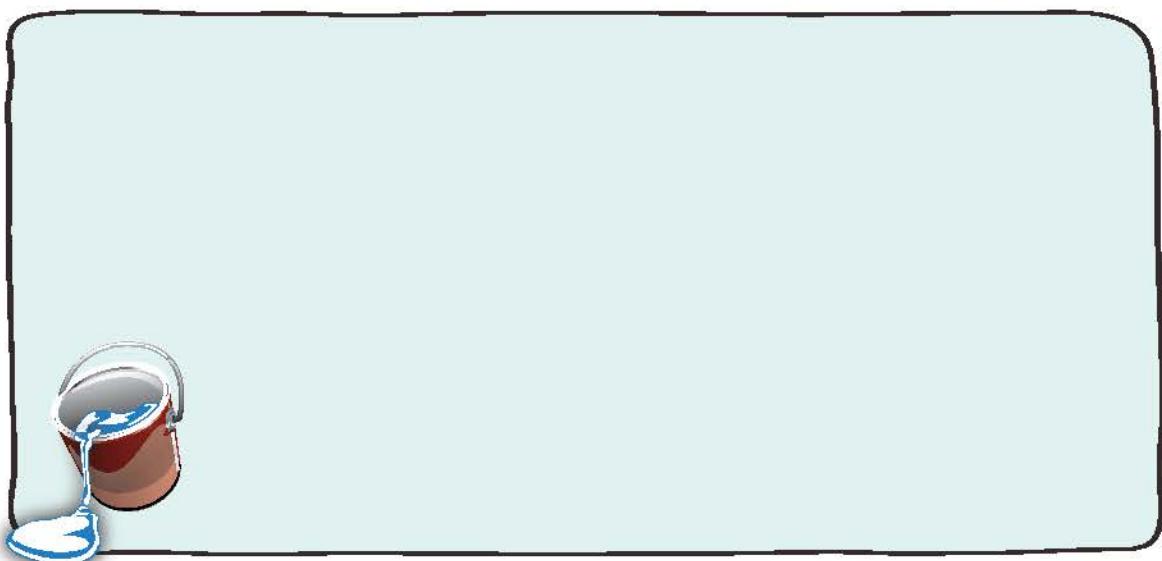
۱۱. تا از خصوصیات آن را بنویس، سپس شکل آن را نقاشی کن.

رنگ:

شكل:

اندازه:

۱۱. گزینه‌ی مناسب را انتخاب کن.

الف) وقتی در طبیعت چیزی را با دقت مشاهده می‌کیم، باید

(۱) یادداشت برداری کنیم.

(۲) بقیه افراد را به مشاهده تشویق کنیم.

(۳) درباره‌ی آن با دیگران صحبت کنیم.

(۴) آن را فراموش کنیم.

ب) مشاهده یعنی،

(۱) بوبیدن - چشیدن

(۲) چشیدن - لمس کردن

(۳) دیدن - گوش کردن

(۴) همه‌ی موارد صحیح است.

کارگاه خلاقی

عنوان: بگرد و ببین

هدف: مشاهده‌ی دقیق

شرح: با دوستان خود کامل مدرسه را بازدید کن و به همه چیز با دقت نگاه و گوش کن.
سپس به کلاس برگرد و به سوالات زیر جواب بده.

۱. آیا در مدرسه‌ی شما درخت وجود دارد؟

۲. در حیاط مدرسه‌ی شما چند آب‌خوری وجود دارد؟

۳. آیا در حیاط مدرسه‌ی شما صندلی وجود دارد؟

۴. چند کلاس در مدرسه‌ی شما هست؟

۵. چه صدای‌هایی در مدرسه شنیدی؟

۶. به غیر از کلاس، مدرسه‌ی شما چه اتاق‌هایی دارد؟

۷. درب مدرسه‌ی شما چه رنگی است؟

۸. چه تعداد از پنجره‌های مدرسه از داخل حیاط قابل مشاهده هستند؟

آیا می‌دانید؟

حس چشایی مدت‌ها پیش از تولد در انسان‌ها به وجود می‌آید. جنین انسان می‌تواند طعم سیر، هویج و وانیل را مزه کند.

